

REFERAT MOBILITETS- OG MARKEDSKOMITEEN 09.06.2021

Medlemmer tilstede:

Kjersti Danielsen Nordgård fra Brakar,
Camilla Berntzen fra Jernbanedirektoratet,
Stine Fredriksen fra Innlandstrafikk,
Kari Steinsland og Svein Book Dalsgård fra Skyss,
Marit Holen fra Fram/Markedsforum ,
Marthe Nes fra Ruter
Grethe Opsal, AT
Solfrid Rød Olsen, ØKT
Hanne Nettum Breivik, Entur
Terje Mathisen, AKT
Lasse Lauritz Pettersen fra Troms fylkestrafikk,

Sekretariat: Olov Grøtting, Reidun Kvitberg Eckhoff og Elisabeth Helene Berge Kollektivtrafikkforeningen

OBS. Husk «Kompetanseområde for medlemmer» på nettsiden vår:

<https://kollektivtrafikk.no/kompetanseomrade-for-medlemmer/>
Passord: kollektivkompetanse

16/21 Godkjenning referat 20.04.2021

Vedtakssak.

Vedtak: Referatet godkjennes.

17/21 Innovasjon

Orienteringssak:

Reidun Kvitberg Gulliksen orienterte om Innovasjonsnettverket som har en planlagt møterekke på 4 for å arbeide med ulike innovasjonsideer. Nettverket skal ha sin 3. samling snart, og flere av gruppene trenger noe mer tid for å utvikle sine ideer. Det blir derfor lagt inn

minimum en samling mer slik at det blir tid nok til at temaene kan modnes noe mer før man går videre i prosessen.

Det er viktig å få læring ut fra innovasjonsnettverket, og det kan også for noen av gruppene ende i konkrete piloter. De har koblet på Mobility-Lab for å få inspirasjon i forhold til startups. Det er også en plan om å søke midler om det blir realiserbare piloter. Det er søknadsfrist på Pilot-T-midler 1. september, men det er sannsynligvis for tidlig.

Innspill og diskusjon:

- Læringen er viktig.
- Dette handler om innovasjon og deling av våre produkter mellom ulike aktører. Hvis vi starter pilot, hvem skal eie det?
 - Det kan være viktig å få til en nasjonal pilot, men også aktuelt å se på om det er to eller tre organisasjoner som står bak.
 - Kanskje kan også noen få stå bak en nasjonal pilot, der man deler fritt det som skjer der.
 - Noen tema kan også bli tatt videre av et medlem.
- Det er viktig å dele det som finnes – vi har store forhåpninger til plattformen som Per Bjørn fra Snelandia presenterte. Der vil de ulike prosjektene legges ut og presenteres.
- Vi må sørge for at vi bygger på de piloter som er gjennomført og bygge videre på det.
- Man må også forvente at det kommer lignende piloter mange steder, og det kan etter hvert gi mulighet for å få en nasjonal pilot. Det må komme flere piloter før et produkt eller ide er moden nok til å gå videre med.
- Autonomi er litt mer modent, og det bør da ikke poppe opp for mange flere piloter uten at det piloterer noe helt nytt.
- Ulike bestillingstransport er samlet og kan gi erfaringer.
- Pilot-T sier at de ikke vil ha regionale piloter, de vil ha de nasjonale.

18/21 Snik og manglende betaling

Olov orienterte om at kollektivbransjen sammen med Samferdselsdepartementet er i ferd med å starte opp et kommunikasjonsarbeid for å sikre god kommunikasjon i forbindelse med gjenåpningen av samfunnet. Det er også snakk om en nasjonal omdømmekampanje.

Elisabeth presenterte ønsket fra Markedsforum om å løfte opp snikproblematikken på et nasjonalt nivå, og løfte det inn i Mobilitets- og markedskomiteen.

Innspill og diskusjon:

- Viktig å få belyst konsekvensen av hva som skjer hvis folk ikke betaler. Det kan føre til et dårligere tilbud. Det er viktig å kommunisere.
- Viktig å få det overordnede budskapet for å støtte opp de lokale budskapene.
- Det er mange som ikke betaler, og det er nok noen som mener at kollektivtrafikken er finansiert av staten.
- Viktig å få opp framdøra. Viktig å få politikere også lokalt og ikke kun nasjonalt til å si at man må reise. Veldig mange argument for ikke å reise – en utfordring.
- Ja til felles kampanje – men det nasjonale må være noe vi løfter for å få det overordnede på plass. Vi må dele det som vi gjør også.
- Kompleks og krevende problemstilling. Gapet mellom inntektene og antall reisende er større enn man tror. Klarer ikke å måle reell betaling opp i dette.
- Hva gjør vi for å få det attraktivt til å reise igjen. Samferdselsdepartementet er opptatt av hva vi gjør for å sikre inntektene.
- Undersøkelse hvorfor folk sniker, mange glemmer det fordi de er vant til å ha periodekort.
- Viktig å gjøre noe på nasjonalt nivå. Det planlegges veldig hva man skal gjøre til høsten.
- Støtter veldig det som er sagt om å ha nasjonale kampanjer. Viktig med holdninger og kollektivtrafikk. Unge mennesker kan ha en litt annen oppfatning av det sosiale ansvaret ved å betale.
- Må ha fokus på sjåfør- og førerrollen. Troms har snakket med 500 sjåførere. Det er større distanse mellom sjåfør og oppdragsgiver enn tidligere - pandemien har gjort noe med relasjonen.
- Bygge holdninger i førstelinja.
- Budskap med å komme tilbake til oss – løfte fram sjåførere og ansatte. Trygt å reise kollektivt. «Vi skal kjøre deg tilbake til normalen».
- Støtter det med snik og holdninger – sette et nullpunkt.
- Endring i reisevaner. Savne diskusjonen om det er aksept for arbeidsgiver og organisasjoner at man fortsetter med hjemmekontor.
- Kollektivbransjen har et samfunnsansvar og må favne det som er bra for klima og miljø, og derfor ønsker vi ikke å pushe folk til ikke å bruke hjemmekontor. Dette må være et spørsmål om den enkelte/arbeidsgiver ønsker å bruke hjemmekontor.
- Stengt framdør som den største utfordringen. Kommunikasjon på at det er viktig å ikke snike.
- Vi må få tilbake tilliten og tryggheten. Vi har kommet langt fra sjåførene, har fått stygge sjåførklager, så det er viktig å følge dem opp.
- Må få folk til å ønske å komme tilbake.
- Forskjell på holdning og atferd. Godt over 90 % mener man skal betale, men mange gjør det ikke for det. Det er grupper av de yngste som er verst, men vi skal klare å nå de.
- De eldre vil gjerne betale, men klarer det ikke. Vi har lagt til rette med mange kanaler, men når de ikke.

- Vy har satt en grense som er en utfordring for åpning av fordør, 25/100.000. Med de tallene som de har så får flere ikke åpnet dørene før om ½ år.
- Kontant betaling må også på plass, fordi de eldre skal betale.
- Andre bransjer – f.eks. barnehageansatte må ta barn på fanget, og tannlegen er svært nær. Skal sjåfører behandles ulikt fra andre grupper?
- Veldig bra med en stor nasjonal kampanje med Nakstad og co, men det blir nok en glidende åpning.
- AKT har stabilt tall som betaler. Vektene på plass etter en voldsom smitteåpning.
- Rengjøring bør være en del av en gjenåpningsstrategi, for å skape sikkerhet og trygghet.
- Snik – man skal ikke være naiv. Folk sniker.
- Det er mange eldre som ikke har bankkort og mobiltilf.
- VY har satt tallet for høyt med 25/100.000 for åpning av fordør. Hvordan kan du gå til tannlegen, og sitte tett opp til tannlegen? Vi må være på samme lag. Snik og åpne dører har vært veldig vanskelig.
- For et par uker siden skrev de tillitsvalgte et brev om at vi må sikre inntektene, men de nevner ikke fordøra.

Oppsummert:

- Det er viktig med nasjonal kampanje for gjenåpning.
- Det er viktig med mange lokale kampanjer, de deles med hverandre gjennom Markedsforum. Ulike kampanjer, velkommen tilbake, snik m.m.
- Vi må åpne fordøra, og må jobbe med inntektssikring.
- Viktig å jobbe med å få førstelinjen på laget igjen.

19/21 Transportvedtekter

Innspill og diskusjon:

- Dette er veldig rart at vi må ha så forskjellige transportvedtekter. Kanskje må Ruter ha noe på trikk, men hvorfor må det være så mange forskjellige varianter.
- Fram bruker nå den generelle, men har et avsnitt om Travel like the locals.
- Noen har plassgaranti, og andre ikke. Synes det hadde vært positivt om vi kunne fått kartlagt, og sett på hva er forskjellene og de forskjellene må være.
- Brakar har akkurat sendt sine til samferdselsdepartementet. Det kan være noen varianter.
- De varer til neste gang man sender inn til departementet neste gang. Veldig avhengig hvem man møter i departementet.
- Det tok et år før ATB fikk sine tilbake fra departementet.
- Det er mye standarder i det. Litt uavhengig av trikk, buss eller båt. Snikproblematikken, må inn nå.

- Det er ikke samme person i dep som behandler det.
- Dep har kundefokus.
- Sjekket om departementets nettside hadde engelsk versjon. Det hadde de ikke, og det må vi be om.
- Det er enklere om vi finner samme formen.
- Det er en del ting som er lov og som alle må ha. Organisere dokumentet, slik at det som er felles er felles – f.eks. §1 -5 eller 7 er felles og at det som kommer deretter er lokalt. Det kan være en måte å organisere på som gjør det enklere for både oss og dem.
- Kanskje høre med departementet om de ønsker å ha en felles mal. Et lite møte.
- For tog som er under konkurranseutsetting, så hadde departementet i sitt grunnlag et minimum.

Konklusjon:

Det er ønskelig med Arbeidsgruppe for dette: Mest fra markedsgruppa da vi ønsker å få det kunderettet. Kollektivtrafikkforeningen sender ut en epost – og ber om innspill på personer.

20/21 Mandat Mobilitets- og markedskomiteen

Vedtak: Forslaget til mandat vedtas.

21/21 Runde rundt bordet 3 min pr deltager

Terje, AKT.

Kundekommunikasjonsmessig, sittet litt på gjerdet når det gjelder kampanjer. Har måttet skrote kampanjer i pandemien, og derfor avventes det. Det er raske stemningsskifter i pandemien. Skal kjøre velkommen tilbake-kampanje.

Ønsker å bygge opp omdømmekapital.

Rapporter peker på at folk ikke ønsker trengsel – skal kjøre kampanje med glimt i øyet.

AKT er nettopp ferdig med sin strategi og planlegger flere prosjekter.

Solfrid, ØKT.

Har akkurat fått ja til en spennende kampanje – det er et filmprosjekt. Lange flate ballær – ny film, får spilt inn 5 scener i filmen der de får kollektivtrafikken med sjåførere flettet inn i filmen. Veldig spennende.

Grethe, ATB.

Lanserte nye mobilitetsplattform i går, og holder på å bytte billettsystem før 7. august. Har oppstart på regiontransport. Fleksibel transport i hele Trøndelag. Mye som skjer før høsten, som blir spennende. Nye sjøkontrakter fra 2024 sammen med fylkeskommunen.

Kjersti, Brakar.

Elsykler og ny selvkjørende buss i Drammen. Ferje på elva er initiert av utbyggere langs Drammensfjorden og elva. Det er mye arbeid med nye pris- og betalingsmodeller i Viken. Skal bli felles i Viken for å legge til rette for å reise på tvers. Brukt scenariobildet i sitt strategiarbeid. Snik og billettering jobbes det med.

Lasse, Troms fylkestrafikk

Har over de siste 5-6 årene vært utviklingsorientert. Bypakken i Tromsø er vedtatt. Det er nødvendig å blir litt mer driftsorientert, har jobbet mye med utvikling og teknologi. Brukt kollektivbarometeret og scorer dårlig på kommunikasjon. Jobber strukturelt. Jobber med ansattmøter, møtt over 500 ansatte hos operatørene. Etablere en mer vi-følelse. Jobber med nettsida som er for gammel. Fokus å bli litt mer driftsorientert uten å dempe innovasjonen.

Marthe, Ruter

Ny app som kommer rett før eller etter sommeren. Forsøker å se på hvordan man kan hjelpe Oslo med elsparkesykkelproblemer i byen. Kundene har problemer med elsparkesykler som er slengt rundt, og det blir også driftsproblemer.

Noen spørsmål man jobber med:

Hvor stor grad skal kollektivselskapene være inne i mikromobilitet?

Utredninger om nye pris og betalingsmodeller – sammen med hele Viken.

Hva er potensialet for måloppnåelse gjennom pris? Hvilken politisk behandling skal man da legge opp til?

Alt som skjer er krevende og spennende, og det blir også etter hvert oppstart av ny togavtale.

Camilla, Jernbanedirektoratet.

Samhandlingsarenaen for billett og betaling som de administrerer er viktig. Kickoff i Samhandlingsforum for et par uker siden. Vi ønsker å se hvordan koble dette mot scenariorapporten i den nye normalen. Hvordan kunne løfte bransjen opp på aksekorset der. Sendte ut en spørreundersøkelse i går der man kan se på hva man kan samarbeide om, der de enkelte ikke har fått finansiert det.

Så skal veikartet opp til strategisk forum. Ser også sammenhengen med Snelandia sin digitale plattform også her. Spennende arbeid og har økende engasjement.

Marit, Fram.

Hadde vært fint å være i samme billettsamarbeidet alle sammen. Det skjer noe flere steder. Når det gjelder Kollektivbarometeret, får mange av de små ikke nok nytte av det, fordi det er få respondenter. De svarer likevel om opplevelse av reise. Ønsker vi skal diskutere dette i komiteen.

Jobber med bestillingstraport. Skal kjøre kampanje.

Stine, Innlandstrafikk.

Jobber med mobilitetsstrategien, der har Innlandstrafikk så langt en mindre rolle. Jobber med elsatsing. Pris og billettstrategi. Jobber også med strategi for bestillingsruter. Dårlige tider økonomisk, og jobber for å unngå rammekutt.

Ønsker midler for å sikre forsvarlig måte å komme i gang.

Siste – sømløse reiser og tog/buss. Jobber med Entur der teknologien er den største utfordringen. Kan lese Farappen på tog.

Kari, Skyss

Det store i Bergen i den siste tida er ruteomlegging, den største de har hatt siden Skyss ble etablert. Stengt paradegaten i et par år Olav Kyrresgt for opprusting, kommer nå i gang, masse arbeid, vellykket. Vi får mer transport ut av å ha flere byttepunkter. Det har gått bra, forbausende lite klager.

Ikke så mye finansiering lenger på elektrifisering av båt.

Ny strategi – utrolig nyttig å jobbe i parallell med det som gjøres i Kollektivtrafikkforeningen.

Utlysning – utfordre andre aktører som kan tilby fleksibel transport. Ikke de tradisjonelle operatørene, spennende hva de får av svar.

Innovasjon Norge er med på en innovasjonskonkurranse. Markedet – ideer. Finne gode løsninger.

Jobber med elsparkesykler i Bergen, samt bruk av innfartsparkering for bildeling og sparkesykler i tillegg.

Hanne, Entur

Samarbeid med ATB. Veldig spennende og gøy og krevende. Stolte av det vi har fått til sammen.

Det er etterspørsel etter et tydeligere Entur. Kommer mer på banen i sommer. Reisende på tvers. Skal være lekende lett å reise kollektivt. Gøy kampanje.

Oppdrag fra SD knyttet til en felles dataplattform for samferdselssektoren – forprosjekt.

Trafikpakke 4 i Osloområdet, de kan ha workshop med Entur for å se hva de kan samarbeide om.

22/21 Orientering

Olov orienterte:

- **Den nye normalen.** Scenarioprojektet som ble avsluttet før påske, og fikk navnet «Fremtidens kollektivtrafikk i 2025». Ønsket er at det skal bidra til medlemmenes strategier. Olov stiller gjerne opp for å presentere i større og mindre møter.

Se mer her i verktøykassen vår:

<https://kollektivtrafikk.no/kompetanseomrade-for-medlemmer/>

Passord: kollektivkompetanse

- **Prosjekt Inntekspotensiale.** Oppdragsbeskrivelse er sendt ut til 8 ulike konsulentmiljøer. Prosjektet er planlagt å gå fra 1. juli til medio oktober, minus sommerferie på 3-4 uker. Prosjektet skal se på:
 - Inntekspotensialet i dagens kjernevirksomhet.
 - Nye inntektskilder ved ny forretningsvirksomhet.
 - Hvordan tydeliggjøre og øke kollektivtrafikkens samfunnsnytte, for å sikre langsiktig finansiering.

23/21 Eventuelt

Møter for høsten:

- Septembermøtet blir digitalt. Olov sender ut doodle for møte i uke 38 eller 39 hvis det ikke er mange som har høstferie.
- Møte i november/desember kan bli fysisk.